

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 5. října 2011 č. 728

Stanovisko

vlády k návrhu zákona o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 475)

Vláda na své schůzi dne 5. října 2011 projednala a posoudila návrh zákona o přiznání k registrovanému majetku a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 475), a vyjádřila s tímto návrhem **nesouhlas**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda sdílí snahu předkladatelů omezit prostor pro daňové úniky a nesnižuje význam majetkových přiznání u veřejných činitelů jako účinného prostředku pro boj proti korupci, a to i vzhledem k tomu, že majetková přiznání fungují i v některých členských státech Evropské unie, nicméně navržené řešení považuje za neadekvátní deklarovanému cíli. Návrh zákona nezohledňuje výchozí úroveň majetku, který byl do nabytí účinnosti zákona již pořízen, návrh rovněž nezamezuje jeho poměrně snadnému obcházení zákona a to, např. sjednáním nižší kupní ceny registrovaného majetku, častějším využíváním darovacích smluv nebo převodem majetku na právnické osoby.

2. Za nepřijatelný vláda považuje nesystémový zásah do soustavy daňových zákonů, spočívajících ve způsobu, jakým je v návrhu zákona vyjádřen jeho vztah k obecnému procesnímu předpisu, kterým má být podle navržené úpravy daňový řád. Některá ustanovení navrhované úpravy jsou ve vztahu k daňovému řádu duplicitní, takže by mohlo např. dojít k použití dvojí sankce v případě nesplnění povinnosti podat oznámení, resp. přiznání k registrovanému majetku. Není řešen ani vztah mezi postupem podle navrhovaného zákona a standardním postupem, který správce daně použije, pokud zjistí v rámci vyhledávací činnosti majetek neodpovídající příjmům daňového subjektu, a pak je povinen zahájit daňové řízení z moci úřední a doměřit daň z příjmů. Tím by mohlo dojít k dvojitému zdanění jednoho příjmu. Ve svých důsledcích by taková koncepce znamenala mnohdy vyšší sankční a daňové zatížení, než je samotná hodnota předmětného majetku, což by mohlo být vnímáno jako rozpor s čl. 11 Listiny základních práv a svobod, které stanoví, že „každý má právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu“.

3. Zavedení nové povinnosti pro fyzické osoby podávat oznámení, resp. přiznání k registrovanému majetku by také znamenalo nepřiměřeně vysokou a složitou administrativní zátěž pro ty osoby, na které by se navrhovaná povinnost vztahovala. Vzhledem k tomu, že by se tato povinnost měla vztahovat pouze na některé fyzické osoby, zakládalo by toto ustanovení nerovné postavení vlastníků majetku, což vláda považuje rovněž za možný střet s ustanovením čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

4. Za porušení práv stanovených čl. 40 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že „obviněný má právo odeprít výpověď a tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven“, považuje vláda návrh spočívající v tom, že osoba, která je povinna na výzvu správce daně podat přiznání k registrovanému majetku, jej podá, jestliže ji správce daně k tomu vyzve poté, co obdrží podnět státního zástupce, který je podán v souvislosti s trestním řízením po podání obžaloby proti povinné osobě.

5. Nehledě k výše uvedenému vláda dále upozorňuje zejména na tyto další nedostatky, které by ve svém důsledku znamenaly jen obtížnou aplikovatelnost zákona:

- nevhodně je vymezen již samotný předmět právní úpravy s využitím odkazu na občanský zákoník, z něhož není zřejmé, zda se předmětná povinnost má vztahovat např. i na spoluvlastnictví,

- některé pojmy jsou zcela nejasné nebo neurčité, např. pojmy „povinná osoba“, „uvedený majetek, který je umístěn mimo území České republiky“, „zdanitelný příjem“,

- založení kompetence finančnímu úřadu v § 3 až 5 návrhu, což je nepřipustná nepřímá novela zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů,

- z návrhu není zřejmé, jak by měl správce daně postupovat v případě, kdy nemá přehled o zdaněných prostředcích, neboť poplatník neměl nikdy povinnost podat daňové přiznání,

- konstrukce navržená v § 5 odst. 2 návrhu je v rozporu s pravidlem, podle něhož lze o právech a povinnostech rozhodovat pouze rozhodnutím (srov. § 101 odst. 1 daňového řádu); nelze proto připustit, aby řízení bylo ukončeno pouhým úředním záznamem či protokolem,

- objektivně obtížné prokazování nabytí registrovaného majetku ze „zdaněných prostředků“, když jsou jimi např. i „příjmy zdaněné obdobnou daní před účinností zvláštního právního předpisu upravujícího daň z příjmů, včetně příjmů, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny“.

6. Vláda upozorňuje na to, že důvodová zpráva k návrhu zákona neobsahuje bližší ekonomický rozbor dopadů navrhované úpravy.